

Handläggare

Catherine Flodén
Telefon:08-508 21 690

Till

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2025-02-20

Verksamhetsplan 2025

Herrängen/Älvsjöskogens förskolor

Innehållsförteckning

Inledning	3
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	26
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	29
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	29
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	30
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	31
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	32
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	32
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	35
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	36
Redovisning av ekonomi	37
Resursanvändning	37
Budget 2025	37
Övrigt	38
Systematiskt kvalitetsarbete	38
Agenda 2030	40

Inledning

Enhetens uppdrag

I Herrängen Älvsjöskogens förskolor fortsätter arbetet med att skapa en verksamhet som systematiskt och kontinuerligt planeras, genomförs, följs upp och utvärderas för att skapa utveckling för alla barn och säkerställa en god kvalitet. Varje barns förmåga och erfarenhet, lust och vilja att leka och lära är utgångspunkten för all verksamhet för barn inom Stockholms stad.

Förskolan är starten på det livslånga lärandet. Där tar barnet de första stegen mot att bli en egen, alltmer självständig individ med egna intressen och förmågor. Förskolans utbildning är rolig, trygg och lärorik för varje barn. Förskolan erbjuder en god pedagogisk verksamhet, där omsorg, fostran, lek och lärande bildar en helhet. (educare-perspektiv) I samarbete med hemmen främjas barnens utveckling till medkännande människor och sociala individer. Det lärande som sker i den spontana och lustfyllda leken, där barnen med hela sin personlighet utforskar sin omvärld, tas tillvara i alla delar av förskolans verksamhet.

- Vi tror på idén om ett kollegialt och kollaborativt lärande i nätverksform som nav i vårt utvecklingsarbete som alla våra medarbetare deltar i, både förskollärare och barnskötare. Vi fortsätter att arbeta med fokus på några pedagogiska ställningstaganden. **Ett utforskande förhållningssätt;** innebär för oss i våra förskolor att barn och pedagoger tillsammans upplever och undersöker i meningsfulla sammanhang genom att arbeta projektinriktat. Projektarbeten drivs utifrån barnens tankar och intressen och årets gemensamma övergripande tema för enheten handlar om " Naturens magi". För att kunna bredda och fördjupa de områden och fenomen som barnen undersöker behöver vi förhålla oss nyfikna till barnens utforskande så att barnens hypoteser fångas upp och skapar nya förståelser i en ständigt pågående process. **Pedagogisk dokumentation;** är ett underlag för gemensam reflektion som möjliggör för barn och pedagoger att uppmärksamma olika förståelser och teorier av de läroprocesser som pågår. Dokumentationen blir till underlag för reflektion, analys och uppföljning och fungerar som en motor och drivkraft i projektarbetet. **Estetiska och tillgängliga pedagogiska miljöer;** inne och ute utformas till platser som uppmuntrar till lek och lustfyllt lärande. De pedagogiska miljöerna och dess material präglas av många erbjudanden och möjligheter som berikar och lockar till utforskande. Våra miljöer främjar barnens delaktighet och inflytande och utifrån detta blir tillgängligheten viktig. Miljön och materialet behöver även vara tydligt organiserat, presenterat och introducerat. I förskolan rum blir barnen självständiga och kompetenta.

Utvecklingsområden 2025:

- **En trygg förskola:**

Trygghet kan förstås både utifrån en psykologisk dimension av att som barn känna sig trygg i förskolan, samt utifrån en fysisk dimension som snarare kan associeras gentemot upplevelsen av att förskolan är en säker plats.

I enlighet med förskolans läroplan ska barn i förskolans erbjudas en utbildning där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Goda pedagogiska relationer till varje barn är kännetecknande för en förskola av hög kvalitet. Detta arbetssätt som kallas pedagogiska relationer bidrar till barns reella delaktighet i förskolan. Att som förskolebarn vara van att bli lyssnad till samt tagen på allvar är en viktig parameter i förskolans främjande arbetet gentemot kränkningar. En rolig förskola skapar gynnsamt utgångsläge för utveckling och lärande. Alla barn har rätt att känna sig trygga i förskolan, och ingen ska uppleva sig som kränkt. Misstänkta kränkningar behöver därför skyndsamt utredas. Barn som far illa, eller riskerar att fara illa, är uttryck som ofta används när barn inte får den trygga uppväxt de har rätt till.

Vi genomför under året insatser i syfte att stärka pedagogernas kompetens inom följande områden i syfte att skapa en ännu tryggare förskola:

- Arbetet med pedagogiska relationer och bemötande. Under året kommer kompetensutvecklande insatser som syftar till att bredda medarbetarnas kunskaper i att stödja barn kognitivt, socialt och emotionellt påbörjas i enhetens nätverk.
 - Stärka pedagogernas kunskap kring orosanmälningar och barn som far illa.
 - Stärka pedagogernas kunskaper om förebyggande, främjande och utredande arbete kopplat till kränkningar.
- **En förskola som inbjuder till lek, rörelse och språkutvecklande arbete:**

Den fysiska hälsan som också ingår i begreppet barnhälsa, kan beskrivas som barnets allmänna kroppsliga välbefinnande och förmåga att fungera i vardagen utan sjukdomar och skador. Här ingår bland annat fysisk aktivitet och näringsintag. Många barn och unga är idag stillasittande i för hög utsträckning, och det finns evidens för att stillasittande är mer utbrett i socioekonomiskt utsatta områden. Att förskolan bidrar till rörelseglädje blir då en fråga om likvärdighet. Folkhälsomyndigheten rekommenderar att barn tar del av pulshöjande aktiviteter en timme per dag och barn i förskoleåldern ska inte begränsas i sin rörelse.

Förskolornas miljöer ska uppmuntra till lek och rörelse och det är viktigt att barnen ges tid, rum och ro till att hitta på lekar, experimentera och uppleva glädjen i att vara del av en lekgemenskap. Förskolorna har en strukturerad planering för hur leken ges utrymme. Under året kommer stadsdelens ställningstagande för likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer inventeras samt uppdateras utifrån det stadsövergripande programmet för barnhälsa.

Att alla barn får möjlighet att utveckla sitt verbala språk utifrån sin fulla potential ser vi som ett viktigt led i vårt demokratiarbete. Därför ser vi arbetet med språksamtal, där vi tillsammans familjerna kartlägger deras barns språk och gör en samarbetsplan för arbetet framåt, som mycket angeläget. Genom ett språkutvecklande arbetssätt med högläsning som återkommer varje dag som en viktig ingrediens, så stärker vi alla barns förmåga att argumentera och förhandla och sätta ord på tankar, åsikter och känslor. I dialog med andra lär sig barnen att kunna uttrycka sig och göra sin röst hörd samtidigt som deras förmåga att lyssna och respektera andras tankar, perspektiv och önsknings ökar.

En viktig faktor är att vi ser det verbala språket som en viktig förutsättning för lärande. Genom att försöka möta alla barns språkande i deras proximala utvecklingszon tror vi oss ge vart och ett av dem så bra förutsättningar som möjligt. Forskning visar att högläsning som sammankopplas med dialog kring bokens innehåll, där till exempel ords betydelse förklaras och tankar som väcks hos barnen diskuteras, är bra och främjande för barns språkutveckling. Forskning visar även positiva språkutvecklande effekter av undervisning där högläsning efterföljs av aktiv lek där barnen ges möjligheter att bearbeta och utveckla litteraturens innehåll.

Vi genomför under året insatser inom följande områden i syfte att inbjuda till lek, rörelse och språkutvecklande arbete:

- Förskolornas medarbetare arbetar fram en strukturerad planering för hur leken ska ges utrymme i en fysisk miljö av god kvalitet.
- Vi fortsätter att hålla i vår satsning att erbjuda varje barn läsning varje dag i läsmiljöer av god kvalitet.

- **En förskola som ger stöd till de barn som behöver det:**

Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som det speciella behovet kräver. Förskolan ska säkerställa att sådant stöd ges. Av stadens övergripande barnhälsoprogram framgår att det särskilda stödet ska utformas utifrån individuella behov och att barn ska erbjudas en miljö som stödjer definierade behov samt stimulerar deras utveckling och lärande.

Alla barn ska få uppleva den tillfredsställelse och glädje det ger att göra framsteg, övervinna svårigheter och att vara en tillgång i gruppen. I förskolan ska barn ges möjlighet att utveckla en positiv uppfattning om sig själva som lärande och skapande individer. Detta förutsätter att förskolans utbildning kontinuerligt ses över och analyseras utifrån ett organisations- och grupperspektiv. Inom detta delområde blir det viktigt att vidareutveckla strukturer som bidrar till att barn i behov av stöd tidigt får det stöd som behövs.

Vi genomför under året insatser för att stärka pedagogernas kompetens inom följande områden i syfte att skapa en förskola som ger stöd till de barn som behöver det:

- För att nå målet fortsätter vi under året enhetens specialpedagogiska utvecklingsarbete med fokus på att fördjupa pedagogernas kunnande om pedagogiska relationer som bygger på hur vi kan stötta alla barn kognitivt, socialt och emotionellt.
- Som en förlängning av enkätsvaren från den undersökning Barnhälsoteamet genomförde i slutet av 2024, kommer enheten att delta i förskoleavdelningens arbete kring samverkan med andra aktörer, såsom till exempel socialtjänst i syfte att bredda medarbetarnas kunskaper om barn som far illa samt hanteringen av oros anmälningar.
- Vi lägger även stor vikt vid att stärka pedagogernas förståelse och förmåga att skapa delaktighet och engagemang hos alla barn.

- **En förskola som arbetar för ett hållbart ledarskap och medarbetarskap:**

Vi fortsätter att arbeta för att utveckla ett hållbart ledarskap och medarbetarskap och öka nöjdheten hos våra medarbetare. I 2024 års medarbetarenkät fick enheten ett AMI på 77 en ökning med nästan 10 enheter från föregående års enkät. Vi kommer att fortsätta med arbeta med de olika insatser vi påbörjat för att närma oss ett AMI på 83.

I arbetsmiljögruppen där det systematiska arbetsmiljöarbetet fortgår utifrån årshjulet samt aktuella frågor som berör arbetsmiljön tas upp, är en viktig del i vårt arbete med hållbart ledarskap och medarbetarskap. I vårt analysarbete samt genom signaler från våra medarbetare har vi sett några tydliga framgångsfaktorer, som vi kommer att hålla i och fortsätta utveckla under 2024. Det handlar bland annat om styrkan i ett gemensamt övergripande tema för hela enheten och gemensamma fortbildningsinsatser, Workshops och fredagsnätverk. Vi kommer fortsätta att utveckla arbetet med Hälsosamtal för att följa upp frånvaron i ett tidigt skede i strävar mot att fortsätta sänka sjukfrånvaron och implementera arbetsmaterialet Sunt arbetsliv. Vi behöver utveckla vårt systematiska arbete med verktyget; ”Aktiva åtgärder och plan mot kränkande behandling”, så att det blir ett mer levande arbetssätt där vi följer upp planen kontinuerligt. Vi arbetar vidare för att sänka tempot, hålla i och fortsätta med det vi påbörjat och inte göra några större förändringar, vilket upplevts positivt hos våra medarbetare.

Kompetensutveckling under året:

- Nätverk och forum kopplat till pedagogiska relationer för både förskollärare och barnskötare.
- Fredagsnätverk med fokus på projekt och pedagogisk dokumentation samt pedagogisk miljö.
- Workshop kopplat till miljö, estetik och materialkunskap.
- Kvalitetsforum
- fortbildning kopplat till att stärka pedagogernas kunskap kring orosanmälningar och barn som far illa.
- Flerspråkighets utbildning.
- TAKK kurser.
- Handledning av Barnhälsoteamet.
- Barnhälsoteamets utbildningssatsning
”Goda och svåra samtal mellan hem och förskola”
- Två av enhetens barnskötare studerar till förskollärare på deltid.
- L-HLR utbildning
- Två av enhetens förskollärare studerar till specialpedagoger, en på heltid en på deltid.
- Utbildning i dataskydd och informationssäkerhet
- Utbildning om otillåten påverkan
- Medarbetarskaps utbildning
- Chefer ska genomgå utbildning om stadens miljöprogram 2030

Organisations beskrivning:

Herrängen Älvsjöskogens förskolor består sedan januari 2023 av sju förskolor. Enheten har i

dagsläget kapacitet för cirka 425 barn. Förskolorna Älvskogen, Lillskogen, Matrisen, Rödkulla, Vågavilja, Långsjö och Snöripan. Sex av våra sju förskolor är organiserade i yngre- respektive äldre barnsgrupper. En av våra förskolor har en yngre-, en mellan- och en äldre barnsgrupp.

Förskolan Älvskogen är en femavdelningsförskola som har kapacitet för att ta emot cirka 90 barn. Två av de tre äldre barnsgrupperna är för tillfället sammanslagna till en avdelning med lite fler barn. Detta på grund av att barnantalet sjunkit kraftigt. Förskolan har i dagsläget cirka 80 barn. Förskolan ingår i stadsdelens VFU kluster.

Förskolan Lillskogen är en förskola med två storarbetslag som organiserar sina arbetslag i fyra mindre grupper och har kapacitet att ta emot cirka 49 barn. Vi startar upp våren med cirka 47 barn.

Förskolan Matrisen är en förskola med en yngrebarns grupp och ett storarbetslag med de äldsta barnen, förskolan har kapacitet att ta emot cirka 44 barn.

Förskolan Rödkulla är en fyraavdelnings förskola som har kapacitet att ta emot cirka 75 barn.

Förskolan Vågavilja är en fyraavdelnings förskola som har kapacitet att ta emot cirka 74 barn. Vi startar upp våren med cirka 67 barn. En av förskolans två yngrebarnsgrupper omorganiserar till en mindre grupp med möjlighet att växa. Detta på grund av att barnunderlaget är fortsatt lågt.

Förskolan Långsjö är en tvåavdelnings förskola som har kapacitet för cirka 36 barn.

Förskolan Snöripan är en treavdelnings förskola som organiserar sig i en yngrebarns grupp, en mellanbarnsgrupp och en äldre barnsgrupp. Förskolan har kapacitet för cirka 56 barn.

Enhetens ledningsstruktur och organisation:

Enhetens ledningsgrupp består av rektor , en biträdande rektor och en administratör. enheten har tidigare haft två biträdande rektorer men behöver anpassa ledningens storlek till barn och personal antal.

En **Rektor** har det övergripande ansvaret för förskolorna och för verksamhetens alla delar i enhetens samtliga förskolor. Rektor planerar och leder utvecklingen av verksamheten tillsammans med ledningsgruppen och medarbetarna samt leder och sammankallar ledningsgruppen.

En **Biträdande rektor** ingår i enhetens ledningsgrupp och har en nyckelfunktion i arbetet med enhetens systematiska kvalitetsarbete, arbetsmiljö- och personalfrågor mm. Som biträdande rektor har man ansvar för att utveckla den pedagogiska verksamheten och handleda medarbetare. Ansvaret innebär även att ha fokus på uppföljning och resultat så att alla verksamheter ges möjlighet att leva upp till förskolans olika styrdokument.

En **Administratören** ingår i enhetens ledningsgrupp och bistår rektor och biträdande rektor genom att driva, utveckla och följa upp det dagliga operativa arbetet kring: personaladministration, vikariehantering, schemaläggning, avtal och inköp, IT-frågor, lokal- och ekonomifrågor.

Vi har förstärkt organisationen med en pensionerad biträdande rektor som bland annat stöttar upp i våra pedagogiska processer. samt en pensionerad pedagog som stöttar verksamheten i arbetet med våra pedagogiska miljöer på olika sätt.

Förskollärare: Alla arbetslag har en förskollärare som ledare och ansvarar för det pedagogiska innehållet i undervisningen på sin avdelning enligt läroplan, samt samverkar i dessa frågor på hela förskolan.

Utvecklingsledare: Tre förskollärare med uppdrag att stötta arbetslagen och förskollärarna i enheten i det dagliga operativa arbetet med pedagogiska utvecklingsfrågor. En utvecklingsledare har, förutom den egna förskolan, en eller två mindre förskolor knutna till sig.

Samordnare: På varje förskola finns en till två medarbetare som organiserar dagen/veckan i samråd med enhetens administratör. Samordnaren fungerar som en länk mellan förskolan och ledningen i dessa frågor.

Utvecklings- och arbetsorganisation:

Pedagogiskmiljö nätverk: Ett nätverk kopplat till stadsdelens ställningstagande för estetiska och tillgängliga lärmiljöer med fokus på pedagogiska relationer och förhållningssätt. Nätverket kommer även att inspireras av Christian Eidevalls utbildningsmaterial ”Barnet i centrum”.

Fredagsnätverk: En fredag i månaden träffar enhetens utvecklingsledare sina förskollärare i ett nätverk. Projektarbete och pedagogiskmiljö är fokus i detta nätverk som utvecklingsledarna leder med stöd av ledningsgruppen.

Lärarforum: Ett forum för enhetens förskollärare som träffas utifrån behov. Fokus ligger på utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet och frågor som skapar hög likvärdighet mellan enhetens förskolor, i våra lärmiljöer, utvecklingsområden och i undervisningen. Forumet leds av biträdande rektor och rektor.

Ledningsgruppsmöten: En gång i veckan träffas enhetens ledningsgrupp och arbetar med löpande frågor som berör personal, barn, ekonomi, vårdnadshavare, lokaler, årshjul/arbetsmiljö, verksamhetsåret, utvecklingsfrågor mm.

Lokal ledningsgrupp: En förskollärare från varje avdelning träffas varannan vecka förskolevis. En biträdande rektor leder mötet. Gruppen har till uppgift att arbeta med frågor som rör den enskilda förskolan gällande organisation av utbildningen och det dagliga arbetet utifrån uppdrag, enhetsmål och utvecklingsområden.

Arbetsplats träff, APT: En gång i månaden förskolevis utifrån en fastställd dagordning innehållande frågor och dialog kring information, arbetsmiljö och verksamhetsutveckling. Tre förskolor deltar initialt via Teams första delen av mötet. Den andra delen av mötet sker förskolevis och en rektor deltar fysiskt på varje förskola.

Arbetsmiljögrupp: Enhetens skyddsombud och fackliga representanter och representanter från alla förskolor träffas tillsammans med biträdande rektor och rektor och diskuterar

arbetsmiljöfrågor för enhetens medarbetare. Fokus ligger även på frågor från skyddsronder, medarbetarenkäten, IA anmälningar och arbetsmiljöåret samt arbete med innehåll och upplägg på enhetens APT.

SBA och Krishanteringsgrupp: Förskolornas brandskyddskontrollanter ses med regelbundenhet tillsammans med biträdande rektor och rektor för att följa upp och utveckla det systematiska arbetet inom dessa områden. Fokus ligger på att ha ett kvalitativt och väl fungerande förebyggande arbete.

Samarbetspartners: Vi samarbetar med stadsdelens Barnhälsoteam kring barn med särskilda rättigheter och behov av stöd, HR och företagshälsovården i personal och arbetsmiljöfrågor. Ekonomiavdelningen i ekonomifrågor och utvecklingsenheten i utvecklings och kvalitetsfrågor. Vid behov samarbetar vi även med Habiliteringen, autismcenter och socialförvaltningen.

Internationellt samarbete: Vi har ett samarbete med en socialpedagogutbildning i Hamburg. Det är en utbildning inom Erasmus+ som har en internationell praktik inlagd i sin utbildning. Syftet är att studenterna ska lära sig om det pedagogiska arbetet i Sverige och om hur läroplanen tillämpas. Ett annat syfte är att studenterna ska få uppleva hur det är att komma till en annan kultur, inte kunna språket men ändå vara delaktiga i barngrupps arbetet.

Vi kommer att fortsätta ta emot studenter även under 2025. Detta samarbete har gett både pedagoger och ledning möjlighet att kunna se vår egen verksamhet i ett internationellt perspektiv vilket gör att vi känner en enorm stolthet över vår läroplan och förskolor. Men vi kan också lära av dem, när det gäller omsorgs delen till exempel, ser vi att den har ett större fokus i deras verksamheter, speciellt i grupperna med de yngsta barnen.

Medarbetarnas delaktighet i Verksamhetsplan och verksamhetens syfte

Enhetens utvecklingsledare har tillsammans med ledningsgruppen utifrån enhetens verksamhetsberättelse reflekterat kring framtagandet av årets verksamhetsplan. Verksamhetsplanen kommer att gå ut på remiss till alla medarbetar i januari och kommer att presenteras i sin helhet på februaris APT 2025.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	37,4 %	Ökning	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	4,8	4,8	Tertial
 Antal barn per grupp	14,9	14,9	Tertial
 Antal barn per legitimerad förskollärare		Minskning	Tertial

Nämndmål: Förskolans utbildning ger förutsättningar till att varje barn erbjuds en trygg miljö där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet

Beskrivning

Målet nås genom att förskolans utbildning bedrivs utifrån ett educare-perspektiv där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet, och därmed ses som i praktiken sammanflätade.

Under 2023 lanserade Skolverket ett nationellt kvalitetssystem för Sveriges samtliga skolformer och genom detta system framgår att en trygg förskolemiljö som utgår från att omsorgen inte kan åtskiljas lärandet är en betydelsefull faktor för kvalitativ förskola. En trygg miljö ses därmed som en förutsättning för att barn ska utvecklas och lära i enlighet med läroplanens formuleringar.

Utbildningen i förskolan ska enligt skollagen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, vilket innebär att alla beslut som tas gällande verksamheten ska utgå från det som vetenskapligt visat sig vara gynnsamt för barns utveckling. Det finns ett brett forskningsstöd för att en trygg miljö med god omsorg har positiv inverkan på barnets fortsatta utveckling och lärande. Ytterst handlar det om förskolepersonalens förmåga att förstå och stötta barnet kognitivt, socialt och emotionellt. Att i förskolans utbildning utgå från det arbetssättet gagnar både barns trygghet och deras allsidiga utveckling. Detta brukar kallas för att personalen utvecklar pedagogiska relationer med barnen. Pedagogiska relationer av hög kvalitet förutsätter att pedagogernas tid tillsammans med barnen värnas samt att barngruppen under dagen delas upp i mindre sammanhang, ett arbetssätt som gör det möjligt för pedagogerna att möta varje barn utifrån just den individens behov och förutsättningar i given situation. För att nå målet behöver pedagogernas tid tillsammans med barnen ökas parallellt med att deras förståelse för begreppet pedagogiska relationer vidgas. Stadsdelens rektorer har under 2024 genomfört en inventering som visar att nätverk som gör det möjligt för ledning och medarbetare att mötas i pedagogiska diskussioner är en betydelsefull faktor för att ledningen ska kunna bedöma kvalitén i de olika förskolornas arbetslag, och pedagogiska nätverk för medarbetarna ses därför som en viktig aspekt för att nämndmålet ska kunna nås. Ytterligare en aspekt som är viktig för barns trygghet är förskolans arbete med att motverka kränkningar och diskriminering. Under senare delen av 2024 besvarade förskolans medarbetare en enkät vars resultat visar på behov av kompetensutveckling kring både kränkningar och orosanmälningar samt hur dessa ska hanteras. Utifrån enkätresultatet blir det därför betydelsefullt att under året genomföra kompetensutvecklingsinsatser gentemot detta tema, parallellt med att rutiner för hantering av misstänkta kränkningar och våld mot barn konkretiseras och tydliggörs.

Agenda 2030:

Nämndmålet bidrar särskilt till omställningen gentemot ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet utifrån mål 3, 4, 5 och 10 i Agenda 2030

Förväntat resultat

- Barnskötare och förskollärare ges i högre utsträckning möjlighet att delta i nätverk där pedagogiska diskussioner utifrån nämndmålet fokuseras.
- Förskolans medarbetare har ökad kunskap kring faktorer som bidrar till att förskolan är en trygg plats för barn
- Vårdnadshavare upplever i högre grad att förskolan erbjuder en trygg miljö för barnen

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Andel barnskötare som deltar i nätverk där pedagogiska relationer fokuseras ökar	95 %		År
Andel förskollärare som deltar i nätverk där pedagogiska relationer fokuseras ökar	100 %		År
Andelen vårdnadshavare som upplever att förskolan medvetet främjar alla barns möjligheter att utvecklas på lika villkor oavsett kön ökar	93 %		År
Andelen vårdnadshavare som upplever att förskolan är säker för deras barn ökar	90 %		År
Andelen vårdnadshavare som upplever att förskolan är trygg, ger omsorg samt bidrar till barnens emotionella utveckling ökar	93 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra insatser som syftar till att öka medarbetarnas kunskaper om det förhållningssätt som begreppet pedagogiska relationer utgår från	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra insatser som syftar till att öka medarbetarnas kunskaper om kränkningar och/eller våld mot barn samt hur dessa ärenden ska hanteras	2025-01-01	2025-06-20

Enhetsmål: *Herrängen Älvsjöskogens förskolors utbildning ger förutsättningar till att varje barn erbjuds en trygg miljö där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet*

Förväntat resultat

- Barnskötare och förskollärare ges i högre utsträckning möjlighet att delta i nätverk där pedagogiska diskussioner utifrån nämndmålet fokuseras.

- Förskolans medarbetare har ökad kunskap kring faktorer som bidrar till att förskolan är en trygg plats för barn.
- Barn som fått möjlighet att utveckla självständighet och tillit till sin egen förmåga.
- Vårdnadshavare upplever i högre grad att förskolan erbjuder en trygg miljö för barnen.

Arbetsätt

Målet nås genom att förskolans utbildning bedrivs utifrån ett Edu Care-perspektiv där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet, och därmed ses som i praktiken sammanflätade.

Nätverk som utvecklingsform där pedagoger möter varandra och ledningen i ett kollegialt och kollaborativt lärande och erfarenhetsutbyte är något som är ett väletablerat inslag i vår verksamhet. Det bidrar starkt till att vi är i ständig utveckling.

Vi ser över och genomför insatser i syfte att höja våra pedagogers deltagande i de nätverk vi anordnar utifrån ett behov som blev synligt i vår verksamhetsberättelse.

Vi organiserar för fem nätverksomgångar under våren i vårt pedagogiska miljönätverk, med tre tillfällen i varje. Våra förskollärare möts i ett nätverk medan barnskötarna som är fler är uppdelade i två grupper. Det gör att totalt tre pedagoger per avdelning får möjlighet att gå i detta nätverk med liknande innehåll, vilket underlättar då kunskaperna ska omsättas och komma barnen tillgodo på bästa sätt.

Innehållet fokuserar på fortsatt utveckling av våra pedagogiska miljöer. Under vårterminen ligger huvudfokus på pedagogernas förhållningssätt som vi tar oss an med hjälp av Christian Eidevalds tre föreläsningar om "Barnet i centrum" samt de delar som handlar om förhållningssätt i stadsdelens stödmaterial för likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer.

I våra fredagsnätverk ges förskollärarna möjlighet att träffas en gång i månaden i mindre grupp under ledning av en av våra tre utvecklingsledare.

Innehållet cirklar framförallt kring projektprocesserna utifrån vårt gemensamma tema "Naturens magi" samt arbetet kring hur de pedagogiska miljöerna kan stödja projektinnehållet.

Alla förskollärare möts även tillsammans cirka en gång i månaden i vårt lärarforum under ledning av biträdande rektor eller rektor.

Innehållet kommer kretsa kring olika teman som t ex "en rolig verksamhet", "Språksamtal och arbetet med de barn som har annat förstaspråk än svenska".

Något vi upplever att vi kommit långt med är vårt förväntade resultat som vi även hade med oss i förra årets verksamhetsplan: "Barn som fått möjlighet att utveckla självständighet och tillit till sin egen förmåga". Detta arbete finns mer utförligt beskrivet i vår verksamhetsberättelse. För de avdelningar som så önskar finns möjlighet att ta ett fördjupande steg genom att hämta inspiration från Christian Eidevalds exempel/arbetsätt utifrån målformuleringen: "barn som fått förutsättningar att utveckla sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet". Han har valt

att lägga upp frågeställningar och planeringen på två olika sätt, beroende på om den riktar sig till yngre eller äldre barn. Flera av våra förskollärare som arbetar med de yngre barnen har haft önskemål i denna riktning.

För att få fatt i det vi gärna uttrycker som ”kvalitetens brännpunkt”, som sker i mötet med varje barn, fördjupar vi vår kunskap kring begreppet ”pedagogiska relationer”. Goda pedagogiska relationer till varje barn kännetecknar en förskola av hög kvalitet. Vi tänker att pedagogiska relationer av hög kvalitet bland annat förutsätter en närvarande, lyhörd och respektfull pedagog samt att barngruppen under dagen delas upp i mindre sammanhang, ett arbetssätt som gör det möjligt för pedagogerna att möta varje barn utifrån just den individens behov och förutsättningar i en given situation. För att nå målet behöver pedagogerna ge barnen tid parallellt med att deras förståelse för begreppet pedagogiska relationer vidgas. Det sker genom ökad kunskap om vad kognitivt, socialt och emotionellt stöd kan innebära i praktiken. Vi har tidigare använt ett material från Skolverket om pedagogiska relationer tillsammans med de pedagoger som deltagit i vårt specialpedagogiska nätverket. Detta material kommer nu alla förskollärare och intresserade barnskötare att få tillgång till.

Vi strävar efter att verksamheten ska vara både trygg, rolig och lärorik. (Vi återkomma till den lärorika aspekten. Se vidare under mål 2) men kopplat till det här målet vill vi under året undersöka och fokusera lite extra på hur vi skapar glädje och har roligt tillsammans med barnen då det i kombination med trygghetsskapande åtgärder lägger en god grund för att lekfullt lärande i olika former ska komma till stånd. Det innebär bland annat att vi tittar närmare på hur vi skapar undervisningssituationer som är lockande och fantasifulla. Som ett led i detta, arbetade vi i höstas med hur vi kan skapa magi och förundran koppat till vår övergripande projektformulering: Naturens magi. Detta arbete fortsätter även under vårterminen.

Vi strävar efter att frigöra tid för att dela goda exempel som finns inom enheten, bland annat rörande trygghetsskapande arbete där alla barn blir sedda, möts med respekt, lyhördhet och intresse samt vid behov får en individuell handlingsplan.

Kommunfullmäktige lyfter vikten av förskolans kompensatoriska uppdrag. På vår enhet kommer vi fördjupa oss i vad det begreppet betyder i praktisk handling och i upplägg av verksamheten. Syftet är att rikta olika trygghetsskapande och stöttande resurser så att de kommer de barn som allra mest behöver dem tillgodo.

Barn som far illa, eller riskerar att fara illa, är uttryck som ofta används när barn inte får den trygga uppväxt de har rätt till. Under senare delen av 2024 besvarade förskolans medarbetare en enkät från Barnhälsoteamet vars resultat visar på behov av kompetensutveckling kring orosanmälningar samt hur dessa ska hanteras. Som ett led i förskolans kompensatoriska uppdrag och som en förlängning av enkätsvaren, kommer enheten ta del av förskoleavdelningens pågående satsning kring att utveckla sin samverkan med andra aktörer, såsom till exempel socialtjänst. Detta i syfte att bredda medarbetarnas kunskaper om barn som far illa samt hanteringen av orosanmälningar.

Under året kommer stadsdelen även att arrangera kompetensutvecklande insatser som syftar till att öka medarbetarnas kunskaper om förebyggande, främjande och utredande arbete gentemot kränkningar att genomföras. Även behov av ytterligare kunskap inom detta område framkom i enkätsvaren som vi beskriver här ovan. Vi planerar att ge pedagoger möjlighet att delta i dessa insatser och ser samtidigt över vårt material för trygghetsvandringar och trygghetsskapande åtgärder. Vi månar om att den handlingsplan som vandringarna mynnar ut i, ska krokar i barnhälsoteamets kartläggningmaterialet på ett bra sätt.

Vi ser tillsammans med våra utvecklingsledare över hur vi kan främja en ökning av nedanstående indikatorer, vilket även innefattar en gemensam strategi för hur vi kommunicerar med våra vårdnadshavare kring dessa:

Andelen vårdnadshavare som i större grad upplever att förskolan erbjuder en trygg miljö för barnen ökar.

Andelen vårdnadshavare som upplever att förskolan medvetet främjar alla barns möjligheter att utvecklas på lika villkor oavsett kön ökar.

Andelen vårdnadshavare som upplever att förskolan är en säker plats för deras barn ökar.

Andelen vårdnadshavare som upplever att förskolan är trygg, ger omsorg och bidrar till barnens emotionella utveckling ökar.

Tråkigt nog kommer vi inte kunna avläsa resultaten förrän i 2026 års förskole undersökning, vilket gör att vi får svårt att bedöma måluppfyllelsen till detta års verksamhetsberättelse.

Vi kommer att sträva efter att våra förskolor alltmer ska bidra till omställningen gentemot ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välståndet utifrån mål 3, 4, 5 och 10 i Agenda –2030,

Uppföljning

Målen följs upp i T1 an T2an och utvärderingar under året samtidigt som vi även följer upp tillhörande indikatorer.

Utveckling

I vår enhet tar vi särskilt fasta på:

Begreppet: Barnet i centrum som gästprofessor Christian Eidevald använder sig av i den föreläsningsserie som nyligen lanserats av stadens förskoleförvaltning.

Utbildningen i förskolan ska, enligt skollagen, vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, vilket innebär att alla beslut som tas gällande verksamheten ska utgå från det som vetenskapligt visat sig vara gynnsamt för barns utveckling.

Det finns ett brett forskningsstöd för att en trygg miljö med god omsorg har positiv inverkan på barnets fortsatta utveckling och lärande. Ytterst handlar det om förskolepersonalens förmåga att förstå och stötta barnet kognitivt, socialt och emotionellt. Att i förskolans utbildning utgå från det arbetssättet gagnar både barns trygghet och deras allsidiga utveckling.

Detta brukar kallas för att personalen utvecklar pedagogiska relationer med barnen.

Stadsdelens rektorer har under 2024 genomfört en inventering som visar att nätverk som gör det möjligt för ledning och medarbetare att mötas i pedagogiska diskussioner är en betydelsefull faktor och pedagogiska nätverk för medarbetarna ses därför som en viktig aspekt för att nämndmålet ska kunna nås.

Ytterligare en aspekt som är viktig för barns trygghet är förskolans arbete med att motverka kränkningar och diskriminering. Att som förskolebarn vara van att bli lyssnad till samt tagen på allvar är viktiga parametrar i vårt främjande arbete gentemot kränkningar. Alla barn har rätt att känna sig trygga i förskolan och vi strävar efter att ingen ska uppleva sig som kränkt.

Att vårdnadshavare känner sig trygga och har gott förtroende för vår verksamhet.

Nämndmål: Förskolans utbildning ger förutsättningar till att varje barn ges ledning och stimulans samt uppmuntras till lek och rörelse

Beskrivning

Målet nås genom att samtliga barn erbjuds ledning och stimulans i form av undervisning som planeras av förskollärare och utgår från definierade behov i verksamheten. Detta förutsätter en organisation som ger tydliga anvisningar kring de behov som finns, samt hur arbetet gentemot dessa ska följas upp och utvärderas. Under 2024 genomfördes en nulägesinventering bland förskolornas ledningsteam. Inventeringens resultat visar att muntlig reflektion med förskollärarna kring deras dokument för uppföljning och utvärdering av undervisning var en betydelsefull parameter för ledningen att bedöma kvalitet utifrån. Den slutsatsen visar att det är betydelsefullt att organisera för återkommande reflektionsmöten mellan ledning och förskollärare som fokuserar den undervisning som bedrivits gentemot givna mål. Utöver undervisning innefattar begreppet ledning och stimulans även en fysisk miljö som uppmuntrar till utveckling och lärande. Stadsdelen har arbetat fram ett gemensamt ställningstagande för vilka miljöer som barnen ska få möjlighet att möta på förskolorna. Ett gemensamt ställningstagande kring likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer bidrar till samstämmighet över stadsdelsområdet, och god kvalitet i miljön på samtliga förskolor.

Det är viktigt att miljön på förskolan inbjuder till lek, då läroplanen gör gällande att leken ska ha en central plats i förskolans utbildning. För barn i förskoleåldern är lek viktigt och i lek får barnen möjlighet att imitera, fantisera och bearbeta intryck. På så sätt kan de bilda sig en uppfattning om sig själva och andra människor. Lek stimulerar barnens fantasi, inlevelse och föreställningsförmåga, och blir därför en viktig kugge i arbetet med social hållbarhet. Genom att iscensätta lek där barn får möjlighet att leva sig in i andra människors situation ökar också deras förståelse för andra. Förståelse för hur andra känner och mår är i sin tur betydelsefull för att socialt hållbara sammanhang ska komma till stånd.

Lek kan också utmana och stimulera barnens motorik, kommunikation, samarbete och problemlösning samt deras förmåga att tänka i bilder och symboler. Därför är det viktigt att ge

barnen tid, rum och ro att hitta på lekar, experimentera och uppleva glädjen i att vara del av en lekgemenskap. Många lekar bidrar också till att barn rör på sig, och barn ska i förskolan ges förutsättningar till att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom deltagande i fysiska aktiviteter både inomhus och utomhus. Förskolans utbildning ska ge barn möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom bidra till att de utvecklar ett intresse för att vara fysiskt aktiva. En aktiv livsstil som innefattar daglig rörelse bidrar till god hälsa och välbefinnande, och i detta avseende är förskolan med och lägger grunden till sunda levnadsvanor. Det finns bred evidens för att vanor som grundlagts i barndomen följer individen genom livet, och att barn i förskolan får utveckla både sin lekförmåga och sin rörelseglädje bidrar på så sätt till förbättrad folkhälsa samt social hållbarhet.

Agenda 2030:

Nämndmålet bidrar särskilt till omställningen gentemot ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välståndet utifrån mål 3, 4, 5 och 10 i Agenda 2030

Förväntat resultat

- Förskollärare ges i högre utsträckning möjlighet att regelbundet delta i ledarledd reflektion där effekter av genomförd undervisning fokuseras
- Förskolans medarbetare har ökade kunskaper i att bemöta och undervisa flerspråkiga barn
- VH upplever i högre utsträckning att deras barn uppmuntras till rörelse samt erbjuds stimulans och ledning utifrån läroplanens målformuleringar

Kommentar

Beskrivning

Målet nås genom att samtliga barn erbjuds ledning och stimulans i form av undervisning som planeras av förskollärare och utgår från definierade behov i verksamheten. Detta förutsätter en organisation som ger tydliga anvisningar kring de behov som finns, samt hur arbetet gentemot dessa ska följas upp och utvärderas. Under 2024 genomfördes en nulägesinventering bland förskolornas ledningsteam. Inventeringens resultat visar att muntlig reflektion med förskollärarna kring deras dokument för uppföljning och utvärdering av undervisning var en betydelsefull parameter för ledningen att bedöma kvalitet utifrån. Den slutsatsen visar att det är betydelsefullt att organisera för återkommande reflektionsmöten mellan ledning och förskollärare som fokuserar den undervisning som bedrivits gentemot givna mål. Utöver undervisning innefattar begreppet ledning och stimulans även en fysisk miljö som uppmuntrar till utveckling och lärande. Stadsdelen har arbetat fram ett gemensamt ställningstagande för vilka miljöer som barnen ska få möjlighet att möta på förskolorna. Ett gemensamt ställningstagande kring likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer bidrar till samstämmighet över stadsdelsområdet, och god kvalitet i miljön på samtliga förskolor.

Det är viktigt att miljön på förskolan inbjuder till lek, då läroplanen gör gällande att leken ska ha en central plats i förskolans utbildning. För barn i förskoleåldern är lek viktigt och i lek får barnen möjlighet att imitera, fantisera och bearbeta intryck. På så sätt kan de bilda sig en uppfattning om sig själva och andra människor. Lek stimulerar barnens fantasi, inlevelse och

föreställningsförmåga, och blir därför en viktig kugge i arbetet med social hållbarhet. Genom att iscensätta lek där barn får möjlighet att leva sig in i andra människors situation ökar också deras förståelse för andra. Förståelse för hur andra känner och mår är i sin tur betydelsefull för att socialt hållbara sammanhang ska komma till stånd.

Lek kan också utmana och stimulera barnens motorik, kommunikation, samarbete och problemlösning samt deras förmåga att tänka i bilder och symboler. Därför är det viktigt att ge barnen tid, rum och ro att hitta på lekar, experimentera och uppleva glädjen i att vara del av en lekgemenskap. Många lekar bidrar också till att barn rör på sig, och barn ska i förskolan ges förutsättningar till att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom deltagande i fysiska aktiviteter både inomhus och utomhus. Förskolans utbildning ska ge barn möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom bidra till att de utvecklar ett intresse för att vara fysiskt aktiva. En aktiv livsstil som innefattar daglig rörelse bidrar till god hälsa och välbefinnande, och i detta avseende är förskolan med och lägger grunden till sunda levnadsvanor. Det finns bred evidens för att vanor som grundlagts i barndomen följer individen genom livet, och att barn i förskolan får utveckla både sin lekförmåga och sin rörelseglädje bidrar på så sätt till förbättrad folkhälsa samt social hållbarhet.

Agenda 2030:

Nämndmålet bidrar särskilt till omställningen gentemot ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välståndet utifrån mål 3, 4, 5 och 10 i Agenda 2030

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Andelen förskollärare som regelbundet tar del utav leddad reflektion utifrån undervisningens effekter ökar	60 %		År
Andelen medarbetare som genomgått utbildningen "Flerspråkighet i förskolan" ökar	30 %		År
Andelen vårdnadshavare som besvarar förskoleundersökningen ökar.	75 %		År
Andelen vårdnadshavare som uppger att förskolan bidrar till att deras barn visar ett intresse för hållbar utveckling ökar	80 %		År
Andelen vårdnadshavare som uppger att förskolan ger deras barn kognitiv stimulans och ledning ökar	90 %		År
Andelen vårdnadshavare som upplever att förskolan bidrar till att deras barn dagligen deltar i fysiska aktiviteter ökar	90 %		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Antalet förskolor som aktivt använder sig av dokumentet "Tillgängliga och likvärdiga lärmiljöer" i planeringen av sina lärmiljöer ökar.	7		År
Antalet förskolor som använder verktyget "språkspråk" i samband med introduktion ökar.	7		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra insatser som syftar till att ge medarbetarna ökad kunskap om innehållet i dokumentet "Tillgängliga och likvärdiga lärmiljöer"	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska kontinuerligt erbjuda enhetens förskollärare ledarledd reflektion kring effekter av genomförd undervisning.	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska organisera för att medarbetare inom enheten ska kunna delta i utbildningen "Flerspråkighet i förskolan"	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska se över möjligheterna till att använda verktyget språkspråk i samband med att nya barn introduceras i förskolan.	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska se över möjligheterna till att påbörja ett arbete gentemot de sociala dimensionerna av hållbarhet utifrån Skolverkets moduler i "Skola för hållbar utveckling"	2025-01-01	2025-06-20

Enhetsmål: *Herrängen Älvsjöskogens förskolor ger förutsättningar till att varje barn ges ledning och stimulans samt uppmuntras till lek och rörelse*

Förväntat resultat

- Förskollärare ges i högre utsträckning möjlighet att regelbundet delta i ledarledd reflektion där effekter av genomförd undervisning fokuseras.
- Barn som genom temat "Naturens magi" fått förutsättningar att utveckla sin motorik och möjlighet att leka.
- Barn som fått möjlighet att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd.
- Förskolans medarbetare har ökade kunskaper i att bemöta och undervisa flerspråkiga barn.
- VH upplever i högre utsträckning att deras barn uppmuntras till rörelse samt erbjuds stimulans och ledning utifrån läroplanens målformuleringar.

Arbetsätt

För att nå det förväntade resultat "förskollärare ges i högre utsträckning möjlighet att regelbundet delta i ledarledd reflektion där effekter av genomförd undervisning fokuseras" har vi organiserat för följande mötesplatser: Nätverk för pedagogisk miljö, fredagsnätverk och lärarforum. (Närmare beskrivning av dessa finns under mål 1).

Under en utvecklingsdag i januari genomför pedagogerna en självskattning av sina

pedagogiska miljöer som en summering av det hittills genomförda nätverksarbetet under tre terminer. De skattar sina miljöer för ateljé, läs och lugn, bygg och konstruktion, fantasi och drama samt skivrarhörna utifrån kategorierna: tillgänglighet, struktur, utforskningsbart, estetiskt, variationsrikt och föränderligt samt att de kopplar miljöerna till "naturens magi", vårt tema för läsåret. Därefter genomför ledningen verksamhetsbesök där de för en dialog och ger feed back på resultatet av utvecklingsarbetet. Med anledning av 2025 års fokus på rörelseglädje och lekbefrämjande arbete kompletteras verksamhetsbesöket med en dialog kring möjlig utveckling för att skapa så optimala förutsättningar som möjligt för rörelse och lek, både inom- och utomhus.

Via olika projektprocesser får barnen ledning och stimulans. Vår undervisning bygger på ett projektinriktat arbetssätt, i syfte att skapa meningsfulla sammanhang och ett lekfullt lärande. Under vårterminens uppstart skriver avdelningarna sina projektfördjupningsplaneringar. Vi tittar på olika strategier för att få till en fördjupning, då det är något pedagoger efterfrågat.

Under hösten har pedagogerna tittat på strategier för att skapa förundran i mötet med barnen, bland annat genom att synliggöra allt fantastiskt som händer i naturens olika kretslopp. Det arbetet följer tar vi med i planeringen framåt.

Naturen är dessutom en alldeles unik plats att leka i. Där får barnen utlopp för sin fantasi och möjlighet att skapa magi. Den bjuder på ett okodat, rikt och varierat material som dessutom skiftar med årstidsväxlingarna. Skog och ängar bjuder in till helt andra lekar skapas än på andra ställen. Forskning visar dessutom att om vi tidigt skapar en relation till naturen. Läger det en god grund och motivation för att vilja arbeta med hållbar utveckling.

Vi kommer under året att hämta inspiration från Skolverkets material för hållbar utveckling i förskolan. I arbetet med att utveckla leken och våra olika lekmiljöer inne och ute återknyter vi bland annat till vårt tidigare arbete kring lekresponsiv undervisning för att skapa teorikoppling.

Förskolornas medarbetare arbetar fram en strukturerad planering för hur leken ska ges utrymme i en fysisk miljö av god kvalitet.

Naturen ger även fantastiska möjligheter till rörelseglädje på många olika sätt. Vårt tema för oss ofta ut i naturen men vi tittar också på hur vi kan skapa lek och rörelsemöjligheten hemma på våra förskole gårdar och i inomhusmiljön.

Forskning visar även att naturen hjälper oss att skapa lugn och ro och återhämtning. På så sätt är den extra välgörande både för barn och pedagoger då vi strävar efter att skapa sammanhang som är så fria från stress som möjligt.

Lek är grunden för utveckling, lärande och välbefinnande. För barn är det lek i sig som är viktigt kan vi läsa i förskolans läroplan. Vi strävar efter att stödja barnen i deras lek till exempel genom att som pedagog känna av om leken bäst främjas av att jag aktivt deltar eller genom att tillföra rekvisita medan det andra gånger kan handla om att vara en "passivt aktiv"

pedagog som observerar lite på avstånd för att inte störa i det flöde som pågår.

I leken får barnen bland annat möjlighet att bearbeta intryck, känslor, upplevelser, De imiterar, provar olika teorier och hypoteser. . På så sätt kan de bilda sig en uppfattning om sig själva och andra människor. Lek stimulerar fantasi och inlevelse.

När det gäller rörelse strävar vi efter att alla barn dagligen ska få rikliga möjligheter, både inom- och utomhus. Vi påminner oss om vårt tidigare rörelseprojekt och målet med att skapa pulshöjande aktiviteter 60 minuter per barn och dag. Vi strävar efter att skapa roliga sammanhang för att motivera och skapa rörelseglädje för alla barn.

Vi har valt att arbeta vidare med vårt språkmål från förra året "Barn som fått möjlighet att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften, Vi tycker att det är viktigt att hålla i högläsningen och fortsätta utveckla den i språkutvecklande syfte. Vi ser även att språkmålet innehåller en mångfald olika delar som det fortsatt finns anledning att fördjupa oss i.

Vi har valt att ta med oss följande förväntade resultat: "Förskolans medarbetare har ökade kunskaper i att bemöta och undervisa flerspråkiga barn". Det handlar om att ge barn med annat förstaspråk än svenska stöttning efter behov. För att nå det målet låter vi fler pedagoger gå den utbildning i flerspråkighet som stadsdelen erbjuder. Vi tar även tillvara den kunskap som redan finns så att den på bästa sätt kommer berörda barn till del. Vi har god nytta av vårt digitala verktyg Polyglutt, där digitala böcker finns tillgängliga på många olika språk.

Vi har ett gott samarbete med biblioteken och undersöker om vi kan utveckla det mer. Exempelvis skapar de bokpåsar utifrån önskemål, vilket i detta fall kan vara böcker på ett visst språk samt erbjuder sagostunder.

Vi synar vårt arbete med språksamtal tillsammans med de flerspråkiga barnens familjer och skaffar oss goda rutiner för arbetet med minoritetsspråk. Vi ser över hur kunskapen från språksamtalet kan tas vidare i planeringen framåt samt hur samarbetet med barnens vårdnadshavare på bästa sätt kan stötta barnens språkutveckling. Vad kan förskolan bidra med och vad kan hemmet göra? Här kan högläsning, muntligt berättande och samtal komma in som viktiga ingredienser. Genom att dela vår språkutvecklande kunskap till hemmen och till exempel få kunskap tillbaka om nyckelord på deras språk kan ett samarbete gynna barnen.

Vi kan med fördel koppla samman och integrera flera olika områden för att stärka måluppfyllelsen ytterligare. Det brukar kallas att vi arbetar transdisciplinärt. I leken kan vi exempelvis skapa språkstimulerande aktiviteter. Forskning visar till exempel att det gynnar barns språkinlärning att i nära anslutning till ett högläsningstillfälle få möjlighet att leka innehållet i boken. Här har många gånger en deltagande pedagog som benämner och stödjer i leken en avgörande betydelse.

Vi vill även lyfta vikten av vårt kompensatoriska uppdrag som KF, kommunfullmäktige tydligt lyfter fram. Det innebär att vi ser över hur vi kan rikta vår stöttning så den kommer till användning där den bäst behövs.

Vi ser tillsammans med våra utvecklingsledare över hur vi kan främja en ökning av nedanstående indikatorer, vilket även innefattar en gemensam strategi för hur vi kommunicerar med våra vårdnadshavare kring dessa:

Andelen vårdnadshavare som besvarar förskoleundersökningen ökar.

Andelen vårdnadshavare som uppger att förskolan bidrar till att deras barn visar ett intresse för hållbar utveckling ökar

Andelen vårdnadshavare som uppger att förskolan ger deras barn kognitiv stimulans och ledning ökar

Andelen vårdnadshavare som upplever att förskolan bidrar till att deras barn dagligen deltar i fysiska aktiviteter ökar

Tråkigt nog kommer vi inte kunna avläsa resultaten förrän i 2026 års förskole undersökning, vilket gör att vi får svårt att bedöma måluppfyllelsen till detta års verksamhetsberättelse.

Vi kommer att sträva efter att våra förskolor alltmer ska bidra till omställningen gentemot ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välståndet utifrån mål 3, 4, 5 och 10 i Agenda 2030,

Uppföljning

Målen följs upp i T1 an T2an och utvärderingar under året samtidigt som vi även följer upp tillhörande indikatorer.

Utveckling

Målet nås genom att samtliga barn erbjuds ledning och stimulans i form av undervisning som planeras av förskollärare och utgår från definierade behov i verksamheten. Detta förutsätter en organisation som ger tydliga anvisningar kring hur arbetet gentemot dessa mål ska följas upp och utvärderas.

Resultatet i en nuläges inventering som genomförts förra året visar på betydelsen av gemensam muntlig reflektion mellan ledning och förskollärare som fokuserar den undervisning som bedrivits gentemot givna mål.

Utöver undervisning innefattar begreppet ledning och stimulans även en fysisk miljö som uppmuntrar till utveckling och lärande. Stadsdelen har arbetat fram ett gemensamt ställningstagande kring likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer som barnen ska få möjlighet att möta på förskolorna vilket vi är angelägna att ta aktiv del av som ett led i att skapa likvärdighet och god kvalitet i miljön på samtliga förskolor.

Det är viktigt att miljön på förskolan inbjuder till lek, då läroplanen gör gällande att leken ska ha en central plats i förskolans samtliga förskolor. För barn i förskoleåldern är lek viktigt och i

lek får barnen möjlighet att imitera, fantisera och bearbeta intryck. På så sätt kan de bilda sig en uppfattning om sig själva och andra människor. Lek stimulerar barnens fantasi, inlevelse och föreställningsförmåga, och blir därför en viktig kugge i arbetet med social hållbarhet. Genom att iscensätta lek där barn får möjlighet att leva sig in i andra människors situation ökar också deras förståelse för andra. Förståelse för hur andra känner och mår är i sin tur betydelsefull för att socialt hållbara sammanhang ska komma till stånd.

Lek kan också utmana och stimulera barnens motorik, kommunikation, samarbete och problemlösning samt deras förmåga att tänka i bilder och symboler. Därför är det viktigt att ge barnen tid, rum och ro att hitta på lekar, experimentera och uppleva glädjen i att vara del av en lekgemenskap.

Många lekar bidrar också till att barn rör på sig, och barn ska i förskolan ges förutsättningar till att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom deltagande i fysiska aktiviteter både inomhus och utomhus. Förskolans utbildning ska ge barn möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom bidra till att de utvecklar ett intresse för att vara fysiskt aktiva. En aktiv livsstil som innefattar daglig rörelse bidrar till god hälsa och välbefinnande, och i detta avseende är förskolan med och lägger grunden till sunda levnadsvanor. Det finns bred evidens för att vanor som grundlagts i barndomen följer individen genom livet, och att barn i förskolan får utveckla både sin lekförmåga och sin rörelseglädje bidrar på så sätt till förbättrad folkhälsa samt social hållbarhet.

Vi håller i vårt språkutvecklande arbete och är medvetna om läroplanens formulering: Förmåga att kommunicera, söka ny kunskap och samarbeta är nödvändig i ett samhälle som präglas av stort informationsflöde och kontinuerlig förändring.

Nämndmål: Förskolans utbildning ger förutsättningar till att varje barn i behov av stöd får det stöd som behövs

Beskrivning

Målet nås genom att barn som långvarigt, eller under kortare perioder, är i behov av stöd får det stöd som behövs för att barnet ska uppleva förskolans utbildning som trygg, rolig och lärorik.

Det finns vetenskapligt stöd för att deltagande i förskola är en viktig parameter för att främja barns psykiska välbefinnande, och för barn i behov av stöd framträder detta extra tydligt. En vetenskaplig sammanställning från 2023 visar att förskolepersonalens förmåga att skapa delaktighet och engagemang hos barnen är viktigare för barns psykiska hälsa än andra, mer kvantifierbara strukturfaktorer. En förutsättning för att förskolan ska kunna verka kompensatoriskt är att barn ges möjlighet att ta del av förskolans verksamhet. Stadsdelen har en hög inskrivningsgrad i förskolan, men det finns trots allt några vårdnadshavare som inte skriver in sina barn i förskolan. Inom stadsdelsförvaltningen behöver kunskaper om orsaker som bidrar till att vårdnadshavare avstår från förskola till sina barn vidgas. Stadsdelsförvaltningen behöver utöver det också underlätta för vårdnadshavare att få information om, samt kunna bekanta sig med, förskolans verksamhet. Som ett led i det arbetet planeras för en

introduktionsförskola i Solberga.

Alla barn ska få uppleva den tillfredsställelse och glädje det ger att göra framsteg, övervinna svårigheter och att vara en tillgång i gruppen. I förskolan ska barn ges möjlighet att utveckla en positiv uppfattning om sig själva som lärande och skapande individer. Detta förutsätter att förskolans utbildning kontinuerligt ses över och analyseras utifrån ett organisations- och grupperspektiv. Det väsentliga i en sådan analys är att åtgärder fokuseras gentemot organisationen och gruppen snarare än gentemot enskilda individer i gruppen.

Samverkan med hemmet såväl som med externa aktörer är särskilt viktigt för att barn i behov av stöd ska kunna erbjudas en inkluderande utbildning som fångar deras engagemang och intresse. Förskolorna ska tillsammans med stadsdelsområdets barnhälsoteam arbeta för att utveckla samverkan med externa aktörer på ett sätt som gör att varje profession bidrar till att barn möts av en trygg och rolig utbildning som lockar till engagemang och delaktighet. Det är i sammanhanget också betydelsefullt att alla som ingår i arbetslaget har förmåga att förstå och samspela med barnen och att skapa tillitsfulla relationer med hemmen, för att på så sätt bidra till att förskolans utbildning blir positiv för barnen.

Agenda 2030:

Nämndmålet bidrar särskilt till omställningen gentemot ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet utifrån mål 3, 4, 5 och 10 i Agenda 2030

Förväntat resultat

-Förskolornas ledningsteam har ökade kunskaper kring hur förskolan kan främja psykisk hälsa hos barn.

-Fler barn med språkproblematik uppmärksammas och erbjuds relevant stöd tidigt

-Vårdnadshavare upplever i högre grad att deras barn erbjuds det stöd som behövs i förskolan samt att kommunikationen med förskolan är förtroendeingivande och tillitsfull.

-Antal tillfällen där funktioner inom förskoleavdelningen möter vårdnadshavare med barn som ännu inte börjat förskolan ökar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Andelen vårdnadshavare som uppger att personalen bemöter dem på ett sätt som skapar förtroende och tillit ökar	90 %		År
Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn får det stöd som behövs i förskolan ökar	90 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
-----------	------------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Organisera för att medarbetare vid behov kan ta del av barnhälsoteamets utbildningsinsatser	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska implementera materialet "Pedagogisk kartläggning" på förskolorna	2025-01-01	2025-06-20

Enhetsmål: Herrängen Älvsjöskogens förskolor ger förutsättningar till att varje barn i behov av stöd får det stöd som behövs

Förväntat resultat

- Barn som fått förutsättningar att utveckla en positiv uppfattning om sig själva som lärande och skapande individer.
- Fler barn med språkproblematik uppmärksammas och erbjuds relevant stöd tidigt.
- Vårdnadshavarna upplever i högre grad att deras barn erbjuds det stöd som behövs i förskolan samt att kommunikationen med förskolan är förtroendeingivande och tillitsfull.

Arbetsätt

- * Planera undervisningen utifrån barnens utvecklingsnivå och lägga nivån inom barnens proximala utvecklingszon. Med rätt stöttning ger det barnet möjlighet att lära och lyckas.
- Vara lyhörda för barnens individuella behov och olikheter och möta varje barn där de är.
- Stötta och uppmuntra när det behövs. Skapa lösningar så det fungerar för varje barn så långt det är möjligt. Lyssna känna in och anpassa.
- Visa uppskattning, att man tycker om och tror på att varje barn ska lyckas.
- Respektera varje barn och lägga fokus på barnens styrkor.
- Organisera undervisningen i mindre grupper.

- Fortsätta arbeta med implementeringen av kartläggningsmaterialet på organisation och grupp nivå, utifrån språk, trygghet, lek, rörelse och tidigare planerad utvecklingsinsats när det gäller tydliggörande pedagogik,
- Vid behov göra kartläggning och handlingsplan på individnivå. Det görs i samverkan och nära samarbete med vårdnadshavarna.
- Kartlägga andelen barn med språkproblematik som inte tidigare tagits upp med barnhälsoteamet.
- Genomföra språksamtal redan vid introduktionen som sedan följs upp en gång per år.
- Arbeta språkstimulerande utifrån barnens utvecklingsnivå. Använda tydliggörande pedagogik såsom bildstöd, TAKK osv.
- Som stöd för att nå målet deltar alla pedagoger i nätverk kopplat till stadsdelens ställningstagande för estetiska och tillgängliga lärmiljöer med fokus på delen pedagogiskt förhållningssätt. Nätverket kommer även att inspireras av Christian Eidevalls utbildningsmaterial "Barnet i centrum".
- Vid behov samarbeta med externa aktörer t.ex habilitering, logoped och autismcenter. Vid behov erbjuds arbetslagen handledning av barnhälsoteamet.
- För att utveckla pedagogers förmåga att uppmärksamma när ett barn avviker från den

förväntade utvecklingen när det gäller språk erbjuda barnhälsoteamets föreläsningen om språkutveckling och språkstimulerande arbetssätt.

- Planera för en introduktion på förskolan där barn och vårdnadshavare erbjuds ett positivt och förtroendegivande första möte med förskolan.
- Ha en daglig kontakt med vårdnadshavarna vid lämning och hämtning.
- Genomföra uppföljande samtal och utvecklingssamtal med barnets trivsel och utveckling i fokus.
- Samtala med vårdnadshavarna om det är något som man ser avviker och väcker oro runt barnet. Hur kan förskolan och vårdnadshavarna samverka med barnets bästa i fokus?
- Erbjuda pedagoger att delta i barnhälsoteamets utbildningssatsning
- ”Goda och svåra samtal mellan hem och förskola”.

Vi kommer att sträva efter att våra förskolor alltmer ska bidra till omställningen gentemot ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välståndet utifrån mål 3, 4, 5 och 10 i Agenda 2030,

Uppföljning

Målen följs upp i T1 an T2an och utvärderingar under året samtidigt som vi även följer upp tillhörande indikatorer.

Utveckling

Målet nås genom att alla barn ges lika möjligheter att lära och utvecklas i enlighet med rådande styrdokument såsom barnkonventionen, skollagen och förskolans läroplan. Likvärdighet är ett komplext begrepp som innebär att förskolan ska verka kompensatoriskt för att väga upp skillnader i barns skiftande förutsättningar. Denna definition tydliggör att likvärdighet inte ska förstås utifrån att resurser fördelas lika, utan snarare är innebörden att resurser ska fördelas utifrån definierad behovsbild.

Det finns också stöd för att insatser som syftar till att främja barns mående behöver sättas in tidigt, redan i förskoleåldern för att minska risken för framtida utanförskap. Insatserna kan vara kopplade till språklig förmåga, innefatta parametrar med betydelse för ökad handlingskraft eller innebära att barnen får en ökad kognitiv tillit till sin egen förmåga.

Alla barn i våra förskolor ska få uppleva den tillfredsställelse och glädje det ger att göra framsteg, övervinna svårigheter och att vara en tillgång i gruppen. I våra förskolor ska barn ges möjlighet att utveckla en positiv uppfattning om sig själva som lärande och skapande individer.

Barnhälsa är ett mångtydigt begrepp som innefattar både förebyggande som främjande insatser, och därtill också kan förstås utifrån både ett organisations, grupp och individ

Som stöd för att nå målet fortsätter vi vårt arbete med att utveckla den specialpedagogiska kompetensen inom enheten. Vi har under de senaste tre åren haft specialpedagogik som ett utvecklingsområde och har bland annat arbetat med Skolverkets material ”Specialpedagogik i förskolans praktik” i nätverksform. Utifrån resultatet av avdelningarnas utvärdering kan vi se

att det skett en utveckling och att medarbetarna har utvecklat sitt specialpedagogiska förhållningsätt. Vi har bland annat sett att förståelsen, medvetenheten och kunskapen ökat hos pedagogerna.

Nu fortsätter vi vårt utvecklingsarbete med fokus på att fördjupa kunnandet om pedagogiska relationer som bygger på hur vi kan stötta barnen kognitivt, socialt och emotionellt. Vi lägger även stor vikt vid att stärka pedagogernas förståelse och förmåga att skapa delaktighet och engagemang hos alla barn.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Nämndmål: Invånarna har tillgång till ett rikt kultur- och föreningsliv

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden möjliggör för det lokala kulturlivet och arbetar för att erbjuda ett varierat utbud av kultur och evenemang för barn, unga och vuxna. Under 2025 ska ett särskilt fokus läggas på att i större utsträckning genomföra aktiviteter tillsammans med aktörer från civilsamhället samt att stärka samverkan med andra förvaltningar och bolag. För att komplettera och stärka utbudet som nämnden erbjuder fördelas föreningsbidrag i form av arrangörs- och verksamhetsstöd.

Inom förskolan erbjuds en utbildning där kultur i olika former utgör en naturlig del av undervisningen och där barn får erfara en mångfald av kulturuttryck både för, av - och med barn. Inom fritidsverksamheten erbjuds ett brett utbud av kulturaktiviteter samt möjligheten för unga att själva genomföra kulturprojekt. För äldre och personer med funktionsnedsättning erbjuds kulturaktiviteter som skapar stimulans och gemenskap.

I syfte att ytterligare stärka arbetet med kultur i stadsdelsnämndens verksamheter kommer ett nätverk för kulturombud att etableras under 2025.

Förväntat resultat

- Barn, unga, vuxna och äldre i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
- Samarbetet med civilsamhället stärks och utvecklas.
- Fler av stadsdelsnämndens verksamheter har kulturombud.
- Antalet förskolor där kultur på minoritetsspråk finns representerade i lärmiljön ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Antal barn från tre års ålder som under senaste tolv månadersperioden erbjudits en kulturupplevelse organiserad av professionella aktörer	289		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Antal förskolor som erbjuder kultur på minoritetsspråk i lärmiljön	7		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämndens verksamheter som arbetar med kultur utser ett kulturombud	2025-01-01	2025-05-31

Enhetsmål: Herrängen Älvsjöskogens förskolor fungerar som kulturella och inkluderande mötesplatser för alla barn

Förväntat resultat

Förväntat resultat

- Barn som fått förutsättningar att utveckla sin kreativitet med fokus på drama, musik, berättande, och skapande
- Enhetens medarbetare har erbjudit barnen möten med olika former av kultur: med, av och för barn.
- Enhetens förskolor har minst ett kulturombud per förskola.
- Antalet förskolor där kultur på minoritetsspråk finns representerade i lärmiljön ökar

Arbetssätt

Vårt kvalitetsarbete bygger på ett processinriktat arbetssätt där barns utforskande är en viktig del. Många gånger undersöker och upptäcker vi världen tillsammans med barnen med hjälp av olika estetiska lärprocesser. Konkret kan det innebära arbete i olika kreativa material som till exempel lera, färg, natur- eller återbruksmaterial eller så kan fokus ligga på arbete med drama, musik eller berättande i olika former. För de yngsta barnen är det ofta ett undersökande av olika material. Vi låter dem "klottra" inte bara med färgpennorna utan även med lera, sand, vatten och så vidare.

Även i naturen finns möjlighet att skapa kreativ undervisning där barnen många gånger även får möjlighet att använda sina sinnen. Även i naturen får skapande aktiviteter stort utrymme. Vi via naturens eget material eller genom att vi till exempel tar med estetiskt material till skogen.

Vi tänker att utforskande ska ske i barnens takt och upprepas många gånger med mindre variationer. Detta ger möjlighet att stärka barnens självkänsla och tilltro till sin egen förmåga på ett framgångsrikt sätt och vi är övertygade om att vi på så sätt tar små steg på vägen till att utveckla aktiva samhällsmedborgare som kan vara med och bidra till en positiv samhällsutveckling.

Vi erbjuder våra pedagoger workshops i syfte att ge materialkännedom och praktisk kunskap. Vår pedagogista besitter stor kunskap om olika skapande tekniker. Dessa utbildningstillfällen

har i förlängningen skapat många kreativa stunder för barnen. Vi planerar att utveckla dessa workshops ytterligare genom att erbjuda tillfällen både på dag och kvällstid under vårterminen.

Vår strävan är också att alla de lärmiljöer vi utvecklar ska vara estetiskt tilltalande och inbjuda till fantasi och kreativitet. Även inom detta område bidrar vår pedagogista med viktig kunskap och inspiration.

Förskolorna inom vår enhet fungerar som kulturella mötesplatser för barnen. Vi vill främja barnens förståelse för värdet av mångfald och skapa förutsättningar för att ge barnen en positiv uppfattning om sig själva. Vi strävar efter att ha ett interkulturellt förhållningssätt och tar tillvara olika språkliga och kulturella erfarenheter och kompetenser.

Genom att uppmuntra och synliggöra traditioner från de olika kulturer som finns representerade i barn- eller pedagoggruppen, blir vi bättre på att ta vara på både familjers och pedagogers kulturarv. När vi till exempel använder oss av traditionella sång- och danslekar, lyssnar på musik, läser sagor eller smakar på specifik mat kan vi bidra till att föra traditioner vidare och låta oss berikas av den mångfald som finns representerad i just vår barn- och pedagoggrupp.

Alla avdelningar har fått en mångkulturell almanacka och vår målsättning är att den ska användas aktivt i högre utsträckning än när året inleds.

Vi använder oss av stadsdelens material ”förskolan som en kulturell mötesplats – med, av och för barn” och nyttjar ”Kulan-premien” som ger våra förskolor förmånliga priser på kulturupplevelser av god kvalitet. Vår målsättning är att så många barn som möjligt ska få ta del av kulturupplevelser med professionella kulturutövare men allra minst ska alla barn får 3 års ålder ha erbjudits minst en sådan. Det kan till exempel var teater-, sång och dansföreställningar, gärna med interaktiva inslag eller med anknytning till avdelningarnas projektarbeten.

Vi tar även del av stadens utbud, till exempel genom biblioteks- och museibesök.

De flesta av våra förskolor har kulturombud men vi ser nu till att det gäller alla förskolor från och med i år då stadsdelen planerar att anordna träffar för dessa ombud.

Sammankopplat med vårt utvidgade arbete med stödjande insatser för de flerspråkiga barnen utvecklar vi arbetet med att synliggöra kultur på våra fem minoritetsspråk och verkar för att dem ska finnas representerade i lärmiljön i högre utsträckning än idag.

Uppföljning

Målen följs upp i T1 an T2an och utvärderingar under året samtidigt som vi även följer upp tillhörande indikatorer.

Utveckling

Genom att uppmuntra och synliggöra traditioner från de olika kulturer som finns representerade i barngruppen, blir vi bättre på att ta vara på både familjers och pedagogers kulturarv. När vi till exempel använder oss av traditionella sång- och danslekar, lyssnar på musik, läser sagor eller smakar på specifik mat kan vi bidra till att föra traditioner vidare och låta oss berikas av den mångfald som finns representerad i just vår barn- och pedagoggrupp.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel	1,4 kg CO ₂ per kg livsmedel	1,5 kg CO ₂ per kg livsmedel	År

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är klimatsmarta

Beskrivning

Stadsdelsnämnden arbetar kontinuerligt med att kartlägga verksamheternas klimatpåverkan, och tar fram strategier för hur utsläppsminskningar ska ske. Samtliga verksamheter ska ha goda möjligheter att kunna analysera sitt klimatavtryck samt kunna agera handlingskraftigt i den gröna omställningen.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden ska minska inköp av plast- och engångsprodukter.
- Klimatpåverkan från inköpta livsmedel minskar.
- Stadsdelsnämndens energiförbrukning minskar under 2025 med en fjärdedel av mandatperiodens mål om en tioprocentig minskning.
- Nämndens chefer och andra relevanta funktioner känner till och jobbar mot målen i stadens nya miljöprogram.
- Livsmedel och måltider som köps in till förvaltningen vid konferenser, planeringsdagar, seminarier, möten, frukostar etc har gått över till att vara vegetarisk.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Utfasade tvättlappar i plast	90 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämndens samtliga chefer utbildas i Miljöprogram 2030	2025-01-01	2025-06-30

Enhetsmål: Herrängen Älvsjöskogens förskolor bedriver en klimatssmart verksamhet

Förväntat resultat

- Inköp av engångsprodukter av plast ska minska på enheten
- Klimatpåverkan från inköpta livsmedel ska minska
- Avfall och rester från livsmedel som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt
- Enhetens chefer och andra relevanta funktioner är utbildade i och väl insatta i stadens nya miljöprogram 2030
- Herrängen Älvsjöskogens förskolor ser över möjligheten att utveckla sina arbetssätt kring återbruk

Arbetssätt

- Enhetens förskolor servera vegetarisk mat minst två gånger i veckan.
- Mat som blir över från måltider tas om hand på ett resurseffektivt sätt.
- Mat som blir över mäts vid minst två till fyra gånger under året och blir en del i det pedagogiska arbetet med våra äldre barn.
 - Enhetens har goda rutiner för inköp och administratör och rektor granskar beställningar av förbrukningsvaror så att rätt produkter köps in.
- Stadsdelens förskolor hittar former för att låna och byta möbler och leksaker emellan i större utsträckning
 - Pedagogerna är viktiga normskapare och förebilder genom att initiera olika aktiviteter till exempel deltagande i skrapplockardagar eller att arbeta med att återanvända material och gamla möbler på nya sätt.
- Vi tar tillvara och använder återbruks- och naturmaterial för lek och skapande på många olika sätt.
- Vi för pedagogiska samtal med barn vid måltiderna om maten, var olika livsmedel kommer ifrån och hur de tillverkas, vad som är nyttigt för oss och vår natur, varför vi källsorterar och arbetar för att minska matsvinnet osv.
- Chefer ska genomgå utbildning om stadens miljöprogram 2030.

Uppföljning

-Årsmålet på andelen utfasade tvättlappar i plast är = 90%

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel inköpta ekologiska livsmedel i kronor	70 %	70 %	År

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter bidrar till att öka den biologiska mångfalden

Beskrivning

Målet nås genom att nämndens enheter beställer ekologiska livsmedel, inklusive fika. Nämnden kommer under året utveckla stödet till verksamheterna för att öka andelen ekologiska livsmedel genom att bland annat lyfta goda exempel och skapa forum för kunskapsutbyte mellan exempelvis förskolor och daglig verksamhet. Ekologiskt producerade livsmedel gynnar den biologiska mångfalden bland annat genom att inte använda kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel.

Förväntat resultat

- Samtliga enheter bidrar till att nå målet om att ekologiska livsmedel utgör 70 % av inköpta livsmedel.
- Flertalet åtgärder som föreslås i det stadsdelsvisa åtgärdsförslaget för biologisk mångfald vidtas.

Enhetsmål: Herrängen Älvsjöskogens förskolor bidrar till biologisk mångfald

Förväntat resultat

- Ekologiska livsmedel utgör 70% av inköpta livsmedel

Arbetsätt

Enhetens kockar träffas en gång i månaden. Dessa möten ger kockarna möjlighet att bland annat lyfta goda exempel. Tillsammans utarbetar kockarna enhetens gemensamma matsedel. I detta forum samt vid enskilda samtal kommer kockarna att få stöd att nå målet 70% ekologiska inköp

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bidrar till invånarnas goda hälsa och en ren miljö genom giftfria verksamheter.

Beskrivning

Målet nås genom att säkerställa ett systematiskt arbete med en säker kemikaliehantering samt utfasning av de kemikalier som är skadliga för människor och miljö. Arbetet utgår ifrån Stockholms stads kemikalieplan. Chemsoft och Byggvarubedömningen används som kartläggande verktyg. En ny rutinbeskrivning av kemikaliehantering på verksamhetsnivå ska kunna användas som stöd i arbetet.

Förväntat resultat

- Verksamheterna arbetar systematiskt med att fasa ut skadliga kemikalier samt med att ha en säker kemikaliehantering.
- Exponeringen av skadliga kemikalier minskar.
- Särskild vikt i arbetet läggs vid att öka kunskapen om sårbara grupperns påverkan av skadliga kemikalier.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska uppdatera och implementera rutinbeskrivningen för arbetet med kemikaliehantering samt utfasning av skadliga kemikalier.	2025-01-01	2025-12-31

Enhetsmål: Herränegn Älvsjöskogens förskolor är kemikaliesmarta

Förväntat resultat

- Förskolorna arbetar systematiskt med att fasa ut skadliga kemikalier samt att ha en säker kemikaliehantering
- Exponeringen av skadliga kemikalier minskar
-

Arbetsätt

- Påbörja inventering inför utfasning (2026) av köks- och serveringsutrustning innehållande PFAS och bisfenoler
- Enheten säkerställer att nämndens uppdaterade rutinbeskrivning för kemikaliehantering implementeras
- Vi arbetar utifrån vägledningen för Kemikaliesmart förskola

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	83	83	År
§			
 Sjukfrånvaro	8,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
§			
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,8 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
§			

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet ha fokus inom områdena; trygga anställningsvillkor, systematiskt arbetsmiljöarbete, kompetensförsörjning och ledarskap.

Trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på heltid är normen vid nyanställningar. I bemanningsstrategin och inför varje rekrytering ingår att kartlägga möjligheten att erbjuda heltid till de medarbetare som ofrivilligt arbetar deltid.

Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen är en friskfaktor och fortsatt ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och förutsättningar att nå ett gott arbetsresultat. En god arbetsmiljö och ett närvarande ledarskap ska säkerställas genom balans mellan uppdrag och resurser, samt ett rimligt antal medarbetare per chef. Stadsdelsnämnden tydliggör arbetet med friskfaktorer för att på ett främjande sätt förstärka hållbara, hälsosamma och attraktiva arbetsplatser.

Ett aktivt strategiskt arbete med kompetensförsörjning utifrån uppdrag och mål är fortsatt prioriterat för att utveckla, behålla samt rekrytera medarbetare med rätt kompetens för uppdraget. Vid bemanning och inför rekrytering är det av stor vikt att analysera vilken kompetensprofil som bäst matchar verksamhetens kommande uppdrag och mål, för att bibehålla en hög kontinuitet av rätt kompetens i verksamheten. Rekryteringsprocessen säkerställer att bemanning och rekrytering sker kompetensbaserat och i linje med en hållbar bemanningsstrategi för verksamheten.

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap, där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. Organisationen ska, förutom att möjliggöra ett närvarande ledarskap, även skapa förutsättningar för medarbetare att ha inflytande över sin arbetssituation och vara delaktiga i verksamhetsutvecklingen. Detta är även ett led i att gemensamt nå måluppfyllelsen i medarbetarenkäten (ökat aktivt medskapandeindex (AMI)) samt ett stärkt arbetsgivarvarumärke både internt och externt.

Medarbetare ska uppmuntras att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus i enlighet med kvalitetsprogrammet.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden har en hög andel tillsvidareanställda på heltid
- Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet
- Den totala sjukfrånvaron minskar till 8,5 %
- Strategisk kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål
- Förutsättningar för närvarande ledarskap förbättras
- Aktivt medskapandeindex (AMI) ökar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska arbeta aktivt med utveckling av medarbetarskap	2024-01-01	2025-06-30

Enhetsmål: Herrängen Älvsjöskogens förskolor är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Förväntat resultat

- Enheten har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet
- Strategisk kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål
- Aktivt medskapandeindex (AMI) ökar

Arbetsätt

- Fortsatt arbete i arbetsmiljögrupp där det systematiska arbetsmiljöarbetet fortgår utifrån årshjulet men också aktuella frågor som berör arbetsmiljön.
- Fortsatt fokus på arbetsmiljöarbetet på APT. Vi ser att det finns ett stort behov av att få diskutera verksamhetsnära arbetsmiljöfrågor och APT är ett bra forum för det.
- Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.
- Medarbetarsamtal mellan chef och medarbetare lägger grund för, en öppen och god kommunikation och ömsesidiga krav och förväntningar med fokus på sås väl det pedagogiska uppdraget och arbetsmiljöfrågor.
- Vi fortsätter arbetet med att implementera Hälsosamtal och arbetsmaterialet Sunt arbetsliv.
- Vi arbetar aktivt med uppföljning av medarbetarundersökningen och dess handlingsplaner .Vi arbetar aktivt med skyddsronder och dess handlingsplaner
- Vi ser över att alla arbetslag har arbetat fram sina spelregler och vi följer upp arbetet med Starck och partner
- Vi fortsätter arbetet med arbetsmaterialet medarbetarskap under vårens APT
- Vi ger varandra positiv och konstruktiv feedback.
- Sänka tempot och fortsätta att arbeta med det vi startat upp, behålla och fördjupa.
- En god introduktion av nya medarbetare.
- Arbeta främjande och förebyggande med friskfaktorer
- Rehabiliterings processen är förankrad och implementerad.
- Enheten samarbetar med HR och företagshälsovården vid behov.
- Uppmuntra våra medarbetare till friskvård genom att bland annat nyttja friskvårdsbidraget och stadens subventionerade aktiviteter på våra simhallar.

Resursanvändning

- Stockholms stads personalpolicy
- Aktiva åtgärder och plan mot kränkande behandling
- Företagshälsovården
- Stadens rehabiliteringspolicy
- Tillgång till friskvårdsbidrag
- Mentor för ny examinerade förskollärare

- APT
- Arbetsmiljögruppen.

Uppföljning

- APT
- Medarbetarsamtal en gång per år
- Medarbetarenkät
- Skyddsronnd varje år

Utveckling

Alla pedagoger har en god arbetsmiljö och fått möjlighet till utveckling.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Nämndmål: Stadsdelsnämnden har en hög beredskap för oväntade händelser

Förväntat resultat

- Kartläggning av förskolornas beredskapsförmåga är genomförd
- Enhetens beredskapsplan är anpassad och testad.
- Resurser som är av vikt för enhetens beredskap är inventerade och kända för de som behöver ha informationen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämndens medarbetare går stadens utbildning i dataskydd	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämndens medarbetare går stadens utbildning i informationssäkerhet	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämndens samhällsviktiga verksamheter genomför åtgärder som identifierats i deras risk- och sårbarhetsanalyser.	2025-01-01	2025-12-31

Enhetsmål: Herrängen Älvsjöskogens förskolor har en hög beredskap för oväntade händelser

Förväntat resultat

- Herrängen Älvsjöskogens förskolors krisledningsorganisation är kartlagd och implementerad i verksamheten.
- Enhetens beredskapsplan är anpassad och testad.
- Resurser som är av vikt för enhetens beredskap är inventerade och kända för de som behöver ha informationen.

Arbetsätt

- Samtliga medarbetare går stadens utbildning i dataskydd och informationssäkerhet.
- Enheten organiserar för detta på APT.

Resursanvändning

E-utbildning: Informationssäkerhet för medarbetare i staden.

E-utbildning: Grundkurs i dataskydd för medarbetare i staden.

Uppföljning

- I Ledningsgruppen.

- På APT

-Tertialrapport ett och två.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Nämndmål: Stadsdelsnämnden deltar i kraftsamlingen mot välfärdsbrott

Beskrivning

Nämnden strävar efter att förebygga och minska risken för välfärdsbrott genom att höja kunskapsnivån och medvetenheten bland medarbetarna, samt förbättra rutinerna för att upptäcka och hantera avvikelser. Det är viktigt att medarbetarna har en gedigen kunskap om välfärdsbrott, inklusive felaktig folkbokföring, identitetsbrott, falska intyg, samt bedrägeri och oegentligheter i stadens upphandlade tjänster. Det strategiska arbetet inriktas på att förebygga risker och minska brottslighet genom ett strukturerat tillvägagångssätt där risker utvärderas och krav fastställs för att på så vis arbeta förebyggande. Nämnden genomför även avtalsuppföljningar med verksamheter som ligger på entreprenad. Regelbunden uppföljning sker på individ- och verksamhetsnivå för att säkerställa att insats och debiteringar sker i enlighet med den enskildes behov och gällande avtal.

Kompetensökning sker om otillåten påverkar genom att medarbetarna gör den utbildning som finns på området under året.

Förväntat resultat

- Fler kontroller genomförs med syfte att motverka förekomsten av välfärdsbrott
- Noggrannare uppföljningar av avtal.
- Samtliga medarbetare har genomgått utbildning om otillåten påverkan

Enhetsmål: Herrängen Älvsjöskogens förskolor deltar i kraftsamlingen mot välfärdsbrott

Förväntat resultat

- Fler kontroller genomförs med syfte att motverka förekomsten av välfärdsbrott
- Noggrannare uppföljningar av avtal.
- Samtliga medarbetare har genomgått utbildning om otillåten påverkan

Arbetsätt

Medarbetarna gör den utbildning som finns på området under året.

-Fler kontroller genomförs med syfte att motverka förekomsten av välfärdsbrott

-Noggrannare uppföljningar av avtal.

Redovisning av ekonomi

Resursanvändning

I enheten finns och utvecklas en tydlig organisation som tar tillvara på den kompetens, kunnande och engagemang som finns bland våra kompetenta medarbetare och som är en av våra främsta resurser.

Till stöd för att tydliggöra vår enhets struktur och organisation har vi enhetens verksamhetsplan samt olika stöd och rutin dokument. I våra olika nätverk och arbetsgrupper/ansvarsområden, bidrar varje medarbetare med sin kunskap och erfarenhet genom bland annat erfarenhetsutbyte som leder till utveckling av en hög kvalitet och en god resursanvändning. Då flera av dessa genomförs med representanter från alla eller flera av enhetens förskolor bidrar det till utvecklingen av mer likvärdig kvalitet mellan våra förskolor. på förskolorna finns tre utvecklingsledare som har fyra timmar/vecka för sitt uppdrag.

Vi använder våra ekonomiska medel så att de på bästa sätt kommer barnen till godo.

Budget 2025

Vi arbetar systematiskt med alla delar av förskolans verksamheter för att ha en budget i balans. Rektor och enhetens controller har en genomgång och uppföljning av budget en gång i månaden. Vi använder oss av inköpssystemet Agresso vid inköp av varor till enheten. Alla beställningar av pedagogiskt material hanteras först på LLG, där behovet stäms av mot budget med biträdande rektor. Enhetens har goda rutiner för för hantering av fakturor. Enhetens administratör och rektor har ett nära samarbete i ekonomiarbetet där inköp och budget stäms av noggrant. Verksamhetens rektor, biträdande rektor och administratör arbetar kontinuerligt med en regelbunden översyn och reglering av personaltäteten i förhållande till barnantalet. Under sommaren och Julveckorna slås enhetens alla förskolor ihop och arbetar tillsammans. Budgetarbetet följs upp varje vecka på ledningsgruppsmöten.

Vi fortsätter att sträva åt våra rutiner då vi ser över dagens organisation samt vikarie bemanning så att vi använder våra resurser så optimalt som möjligt. Implementera en lathund för nyckeltal och strukturer kopplat till vikarie intag vid personal frånvaro. Vi använder oss så mycket som möjligt av bemanningsföretag vid personalfrånvaro som gör att vi behöver ta in vikarier. Enhetens administratör och förskolornas samordnare stämmer av varje morgon och eftermiddag för att se över antal barn och personal. Vid behov av vikarier flyttas pedagoger mellan förskolorna i enheten om det är många barn borta på en förskola och det finns frånvarande pedagoger på en annan förskola.

Vi har en högre kapacitet för att ta emot barn i våra förskolor men det saknas barnunderlag i

vår del av stadsdelen. Det lägre barnantalet utmanar oss ekonomiskt och vi behöver arbeta med att ha en justerbar organisation för att skapa grupper som är flexibla och kan möta behovet av att ta emot barn så fort det finns barn som söker plats i våra verksamheter.

När en plats blir ledig tillsätts den så fort som det är möjligt. Under april/maj tar vi emot syskon och fyller på i yngrebarns grupper där många barn börjat fylla fyra år. Vi har många barn med behov av stöd, vilket gör att vi behöver se över hur vi på bästa sätt ger de barnen den omsorg och det stöd de behöver. Det är en ekonomisk utmaning då vi har ett ökat antal barn behöver ett stöd som kräver att arbetslaget behöver utökas med extra personalresurser. Nätverk finns för enhetens kockar för att bland annat hjälpa varandra kring smarta och ekonomiska inköp och en gemensam matsedel. Vi samverkan inom enheten med enhetens resurser på alla plan.

Vi har påbörjat införandet av Hälsosamtal och ett närmare arbetet med HR för att sänka sjukfrånvaron. Våra medarbetare görs regelbundet delaktiga vid arbetsmiljögruppens möten och APT.

Övrigt

Systematiskt kvalitetsarbete

Kvalitets- och utvecklingsarbete/Systematiskt kvalitetsarbete

För oss är det viktigt att synliggöra den cirkulära processen: "planera, genomföra, följa upp och analysera". Arbetslagens undervisning dokumenteras i skrift och bild i "lärloggar". Huvudfokus ligger på det utforskande och reflekterande arbete som sker med barnen inom ramen för det projekt som pågår. Dessa lärloggar ligger sedan till grund för pedagogernas reflektion inför den kommande planeringen av undervisningen. Pedagogerna säkerställer att projektet ger barnen delaktighet, har en "röd tråd" och en riktning mot uppsatta mål i projektplaneringen. Utvecklingslagarna och biträdande rektor ger arbetslagen återkoppling, stöd. I slutet av varje termin skrivs en projektberättelse. Arbetet i Planerings- och bedömningsverktyget: PoBen, kommer att fortsätta 2025 tills det nya verktyg som ska ersätta Skolplattformen har implementerats.

Vårt övergripande tema det här läsåret är: "Naturens magi". Så här långt har det varit ett framgångsrikt koncept som engagerat och både barn och pedagoger har fått möjlighet att uppleva magi och förundran. I vårt pedagogiska år är det nu dags för pedagogerna att skriva sina fördjupnings planeringar, vilket vi avsatt tid för under utvecklingsdagar i januari. Vi är noga med att koppla planeringen till Enhetsmål i verksamhetsplanen. På begäran får pedagogerna en genomgång av hur man kan nå fördjupning på olika sätt. I slutet på terminen skriver vi som vanligt vår projekt berättelse och förhoppningen är att vi, trots den stundande nya organisationen, ska ha möjlighet till god pedagogisk framförhållning. Vi har väldigt goda erfarenheter av att starta det kommande läsårets förprojekterande arbete redan innan sommaren genom att, efter utvärdering och analys, besluta om kommande års övergripande tema. När det är gjort skriver pedagogerna i juni sin övergripande planering för augusti/september i det vi kallar undersökningsperioden. När alla kommer åter efter sommaren är grunden lagd och det som återstår är att göra en mer detaljerade plan.

Enhetens arbete med synpunkter och klagomål

Vi arbetar aktivt och återkommande med de synpunkter och klagomål som kommer oss till del. Arbetet följer upp via en fast punkt på våra ledningsmöten cirka en gång i veckan.

Brukardelaktighet

Vi arbetar systematiskt med barnens delaktighet och inflytande i de pedagogiska läroprocesserna som dokumenteras i Skolplattformens lärloggar.. Vi värnar en förtroendefull relation med barnens vårdnadshavare och för en dialog med dem via dagliga möten och återkommande kommunikation samt under mer organiserade sammankomster som bland annat under föräldramöten. Det följs även upp i tertiärrapporter och kvalitetsredovisning.

Kvalitetsprogrammet

Under denna punkt har vi i uppdrag att skriva om rubrikerna "Helhetssyn" och "Handlingsutrymme".

- **Helhetssyn:**

Den hjälper medarbetare att se betydelsen av sitt eget arbete, men också att känna lojalitet med staden i stort och att både förstå och prioritera med utgångspunkt i stadens gemensamma kommunala samhällsuppdrag.

Vår förskoleavdelning utvecklar för närvarande exempelvis ett närmare samarbete med socialtjänst och polis framförallt rörande utsatta familjer och barn i behov av särskilt stöd vilket vi hoppas på positiva effekter av för att kunna sätta in insatser i ett tidigt skede. Vi kan redan nu se att det skapat en större trygghet och säkerhet hos pedagogerna kopplat till att göra orosanmälningar samt att transparensen mellan de olika verksamheterna ökat genom att vi ser och lär om varandra. Vår förhoppning är att det ska leda till mindre risk att något faller mellan stolarna samt att vi tillsammans blir säkrare, effektivare och proffsigare. Vi ser fram emot den kommande utbildningen för alla medarbetare.

Ett flertal pedagoger från olika förskolor har det senaste året uppmärksammat oss i enhetens ledning på att vårdnadshavare inte fått gehör för oro rörande enskilda barn hos BVC. Vid olika tillfällen har pedagoger känt oro för enskilda barn med olika typer av svårigheter och fört en dialog med deras vårdnadshavare som i sin tur tagit upp oron med BVC.

Vårdnadshavare har vid upprepade tillfällen fått sin, som vi upplever befogade oro avfärdad på BVC, vilket lett till att barn inte fått hjälp i tid utifrån vårt sätt att se det. I några fall har det vid senare tillfällen visat sig att barnet fått en diagnos efter utredning. Vår förhoppning är att få till stånd ett närmare samarbete med BVC för ska skapa en större förståelse och förhoppningsvis ett större samförstånd. Ett resultat skulle då förhoppningsvis kunna leda till att barn får stödinsatser i ett tidigare skede vilket är något föreläsare och forskare som vi möter förespråkar.

- **Handlingsutrymme**

Staden skriver: Handlingsutrymme innebär att delegera mandat och ge plats för inflytande. Detta förutsätter att det finns en tydlighet och en samsyn i vad som ska åstadkommas. Allt i syfte att skapa goda förutsättningar för medarbetarna att medverka och ta ansvar i

kvalitetsarbetet. Alla i staden ska kunna använda sitt yrkeskunnande i syfte att uppnå verksamhetens mål, möta målgruppernas behov och bidra till utveckling. För det krävs att ansvar och mandat är tydliga för medarbetare och chefer. Genom att känna trygghet i handlingsutrymme, mandat och delaktighet byggs ett aktivt medarbetarskap som främjar kreativitet, problemlösning, engagemang och delaktighet.

I vår enhet har vi arbetat aktivt med att bygga en tydlig organisation med väl fungerande strukturer. Till exempel har vi utvecklingsledare, samordnare, en väl fungerande arbetsmiljögrupp. Vi har arbetat medvetet med ett aktivt medarbetarskap som skapat ökad trivsel och arbetsglädje samt bidragit till att medarbetares kompetenser tas till vara på ett bra sätt, det vill säga att det lett till positiva utvecklingsspiraler för barnen. Här vill vi dels lyfta fram våra utvecklingsledare som fungerar som en positiv och viktig länk mellan pedagoger och ledning. Vi vill också lyfta enskilda pedagogers kompetens som spridits som goda exempel. På så vis har det bidragit till utveckling för barn, både i den egna barngruppen men det har även fått en spridningseffekt till andra grupper. Vårt väl inarbetade nätverksarbete är här en framgångsfaktor.

Agenda 2030

Mål 3 i agenda 2030: God hälsa och välmående:

Det kopplas särskilt till enhetsmål 1 via de trygghetsskapande åtgärder vi planerar för samt till enhetsmål 2 där vi fokuserar på rörelseglädje och lek samt enhetsmål 3 genom att vi ger förutsättningar till att varje barn i behov av stöd får det stöd som behövs. Enhetsmål 4s fokus på identitetsskapande via kultur och skapande bidrar även det till trygghet.

Mål 4: God utbildning:

Vi arbetar ständigt för att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet som främjar livslångt lärande för alla barn på våra förskolor. Vi har en medveten plan för vårt utvecklingsarbete som beskrivs i inledningen i denna verksamhetsplan vilket är ett viktigt led i detta arbete. Det kopplas särskilt till enhetsmål 1 via de trygghetsskapande åtgärder vi planerar för vilka lägger en fin grund för det lekfulla lärandet som vi framförallt synliggör via vårt projektinriktade arbetssätt. Det beskrivs under mål 2. Där lyfter vi även fram lekbefrämjande arbetssätt samt hur vi arbetar med rörelseglädje vilket bland annat sker i naturen inom ramen för vårt övergripande tema "Naturens magi".

Mål 5: Jämställdhet.

Vi arbetar för att säkerställa att alla flickor och pojkar har tillgång till förskola av god kvalitet och som ger omvårdnad och förbereder dem för att börja grundskolan. Barnen erbjuds undervisning i små undervisnings- och projektgrupper med färre barn. Det ger barnen större förutsättningar till delaktighet och projektens väg utgår så mycket som möjligt från barnens frågor och intressen.

10: Minskad ojämlikhet.

Detta mål kopplas särskilt till vårt demokratiarbete via arbete med barns delaktighet och

inflytande samt via vårt språkutvecklande arbetssätt med målet att alla barn ska kunna och våga göra sin röst hörd.

Avslutningsvis vill vi lyfta fram att vi kommer att sträva efter att våra förskolor alltmer ska bidra till omställningen gentemot ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välståndet utifrån mål 3, 4, 5 och 10,